

**TÜRKİYEDE SPOR
EĞİTİMİNE YÖNELİK
POLİTİKALAR VE BEDEN
EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN
YETİŞTİRİLMESİ
(10)**

DOÇ.DR.HAKAN SUNAY

A.Ü.Spor Bilimleri Fakültesi

Spor Eğitimi Politikaları

- Anayasamızın 59. Maddesinde “Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder, devlet başarılı sporcuyla korur” hükmü yer almaktadır.
- Sporu toplumumuzun vazgeçilmez tutkusu ve yaşam biçimi haline getirebilmek için öncelikle çocuklarımız ve gençlerimizi ;
- Spor yapmaya teşvik etmek
- Sporu sevdirmek
- Sigara, içki ve kumar gibi zararlı alışkanlıklardan uzak tutmak
- Milletini seven hoşgörülü, sosyal ve üretken insanlar olarak yetiştirmeleri için bilimsel spor anlayışına uygun ortam ve imkanları sağlamak üzere temel politikaları belirlemek gerekmektedir.

Spor Eğitiminde Temel Amaç;

- Anayasamızda belirtildiği gibi tüm vatandaşlarımıza;
- Düzenli spor yapma alışkanlığının kazandırılması
- Sporda yetenekli çocuk ve gençleri ortaya çıkararak, bunların olimpik bir anlayışla üst düzeyde elit sporcular olarak yetiştirilmeleridir.

Spor Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi

- **Kaliteli spor eğitimcisi yetiştirmek ;**
- Yeterli alan, araç ve gereç
- Yeterli spor eğitimcisi yetiştirebilecek akademik ve uygulamacı personel
- Çağdaş ve gereksinmeye uygun programlar
- Donanımlı kurumlarla gerçekleşebilir.
- **Yükseköğretim düzeyinde spor eğitimcilerinin yetiştirilmesi üç ana bölümde toplamak mümkündür;**
- **Beden Eğitimi Öğretmenleri**
- **Spor Antrenörleri**
- **Spor Yöneticileridir.**
- Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitimi üniversitelerce sağlanırken, antrenörlerin eğitimleri, üniversiteler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi ve Federasyonlar işbirliği ile planlanan kurslarla gerçekleşmektedir. Üniversitelerden mezun olan beden eğitimi öğretmenleri, spor yöneticisi ve antrenörler lisans eğitim düzeyine sahipken, antrenör eğitimine ilköğretim düzeyindekiler de kabul edilmektedir.

Spor Eğitimi Veren Kurumlar ve Spor Eğiticilerinin Yetiştirilmesi

- Yirminci yüzyılın başlarındaki çabalar; Selim Sırrı Tarcan'ın girişimi,
- Türkiye'de ilk defa Çapa Kız Öğretmen Okulunda 1926 yılında ilk beden eğitimi öğretmeni yetiştirme kursunun açılması
- 1932 yılında Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi şubesinin kurulması
- 1967 İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü, 1874-1975 öğretim yılında İzmir'de, 1978 yılında ise Diyarbakır'da beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bölümler açılmıştır.
- Ayrıca, 1974-1975 ve 1976 yıllarında sırası ile Ankara, İstanbul ve Manisa'da Antrenör , Spor Yöneticisi ve Monitör yetiştirmek amacıyla Gençlik ve Spor Akademileri kurulmuştur.
- 1978-1982 yılları arasında ise Enstitüler, Yüksek Öğretmen Okullarının bölümlerine dönüşmüştür.
- 1976 yılında Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, aynı yıl ODTÜ'de beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve yüksek lisans eğitimi vermek amacıyla beden eğitimi –spor ve rekreasyon bölümü açılmıştır.
- 1989 yılında Hacettepe Üniversitesinde Spor Bilimleri ve Teknolojisi bölümü kurulmuş,
- 1992 yılında ise Yüksekokullaşma dönemi başlamıştır.
- Kurumların gelişmelerinin yanında GSGM 3289 sayılı kanun gereğince, antrenör, spor masörü ve monitör yetiştirmek görevini üstlenmiştir. Futbol antrenörleri ise, Futbol Federasyonu tarafından yetiştirilmektedir.

Okullarda Spor Eğitimi

- Öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor etkinliklerinin temel amacı;
- Her kademedeki öğrencilere yaşam boyu spor yapma alışkanlıklarını kazandırmak,
- sporda yetenekli çocuk ve gençleri ortaya çıkarmak olmalıdır.
- Her geçen gün karşılaşılan yenilikler, toplum yapısını ve yaşam koşullarını aynı hızla değiştirmektedir
- Çağdaş anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi;
- Bireyin zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile olasıdır.
- Bu açıdan, okul öncesinden itibaren özellikle **okullarda fiziksel eğitim**, yani bedenin sporla eğitimi genel eğitimin bir parçası olarak kabul edilmektedir.

İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Mevcut Okul, öğrenci ve Tesis Sayılarının Dağılımı (2000-2001)

<u>OKUL TÜRÜ</u>	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	TESİS SAYISI
İLKÖĞRETİM	44525	9.581120	446
ORTAÖĞRETİM	5708	2.013152	226
TOPLAM	50233	11.594272	672

ÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNİN UYGULAMA SAATLERİ AÇISINDAN DURUMU (TÜRKİYE)

- Ülkemizde beden eğitimi ve spor dersleri ilköğretim ve ortaöğretimde zorunlu olarak uygulanmaktadır.
- Zorunlu beden eğitimi ve spor dersi, haftalık olarak ilköğretim okullarında 1, ortaöğretimde 2 saat okutulmaktadır.
- Seçmeli olarak okutulan beden eğitimi ve spor dersi, haftalık olarak 8 yıllık ilköğretim okullarının son üç yılında 2 ve ortaöğretimde 2 (2+2), (2 saat seçmeli ders, 2 saat de ders dışı serbest çalışma olarak) saat uygulanmaktadır.
- Meslek yüksekokulları ve üniversitelerde 2 saat seçmeli (kredisiz) ders olarak okutulmaktadır.

Spor Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi

- Türkiye’de Spor Eğitimcileri İKİ kurum tarafından yetiştirilmektedir;
- 1.Örgün eğitim kurumu olarak ÜNİVERSİTELER
- 2.Yaygın eğitim kurumu olarak SGM’dir.
- Ayrıca Futbol antrenörlerinin yetiştirilmesinden ise TFF sorumludur.

1.ÜNİVERSİTELER

- ✓ **Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği**
- ✓ **Antrenör**
- ✓ **Spor Yöneticisi**
- ✓ **Rekreasyon Liderleri** yetiştirmektedirler.

ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM 4 yıllık Lisans düzeyindedir.

ÜNİVERSİTELERDE;

Yüksekokullar ile Eğitim, Fen-Edebiyat ve Sağlık Eğitimi Fakültelerine bağlı bölümler bulunmaktadır.

Alt Alanlar Olarak Sıralandığında ise;

- ✓ **Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği**
- ✓ **Antrenörlük**
- ✓ **Spor Yöneticiliği**
- ✓ **Spor Bilimleri programlarının** olduğu görülmektedir.
- ✓ Lisans düzeyinde 4 yıl, Yüksek Lisans düzeyinde 2 yıl, Doktora düzeyinde 4 yıllık bir eğitim öngörülmektedir.

2.SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Spor Genel Müdürlüğü,
Federasyonlarla işbirliği içerisinde Spor
Eğitimi Dairesi Başkanlığınca;
- ANTRENÖR
- SPOR MASÖRÜ Yetiştirmektedir.

Üniversitelerdeki Sayısal Dağılım

- 2000-2001 yılı itibariyle, ülkemizde;
- BESYO ; 32
- Eğitim/Fen-Edebiyat Fak bağlı Bölüm ; 14
- Sağlık Eğitim Fakültesine bağlı Bölüm ; 1
- **TOPLAM; ; 47**

<u>Kurum Tipi (Bölüm)</u>	<u>Kurum Sayısı</u>	<u>Alınan Öğren.Sayısı</u>
• Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	61	3877
• Antrenörlük	10	435
• Yöneticilik	7	225
• Spor Bilimleri	2	55
• <u>Rekreasyon</u>	<u>2</u>	<u>60</u>
• TOPLAM ;	82	4652
• ANTRENÖR SAYISI ;		15391
• LİSANSLI SPORCU SAYISI ; (futbol dahil)		550000

Sayısal Dağılım Değerlendirildiğinde

- Sisteme her yıl en az **4652** öğrencinin girdiği görülmektedir.
- Bu sayı **4** ile çarpıldığında **18608** rakamı karşımıza çıkmaktadır.
- Bu sayı mevcut kapasitenin çok üzerindedir. Çünkü bu kurumlarda öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı yaklaşık **120** civarındadır.
- Toplam öğretim elemanı sayısına bakıldığında ise, bir öğretim elemanına **30** civarında öğrenci düşmektedir. Bu duruma göre, mevcut kapasitenin **çok üstünde öğrenci alındığı söylenebilir.**
- Öte yandan ders saatleri bu şekilde devam ettiği sürece, Milli Eğitim Bakanlığı'nın istihdam edeceği öğretmen sayısı; 2000-2001 öğretim yılında; 2258, 2001-2002 öğretim yılında; 1297, 2002-2003 öğretim yılında ise 246 dır (**Sekizinci beş yıllık kalkınma Planı,DPT**). Ayrıca bu sayıların yüzde yüz garantisiz de yoktur.
- Buna göre MEB üç öğretim yılında toplam **3801 öğretmen istihdam** etmeyi planlarken, yükseköğretim kurumlarından yaklaşık **11800 öğretmen mezun olacaktır**. Bu durum arz ve talep dengesizliğine yol açmaktadır.
- Aslında Ülkemizde **44525 ilköğretim 5708 ortaöğretim olmak üzere toplam 50223 ilk ve ortaöğretim kurumu bulunmaktadır**. Bunların her birine bir beden eğitimi öğretmeni olsa **50223 öğretmen istihdam edilebilir**. Ancak mevcut eğitim kurumlarında **12 milyon öğrenci öğrenim görürken 12030 beden eğitimi öğretmeni okullarda görev yapmakta ve yaklaşık 1000 öğrenciye bir beden eğitimi öğretmeni düşmektedir**.

Öğretmen yetiştiren kurumların ders programları incelendiğinde ise öğrencilerin aldıkları derslerin oldukça farklı alanlardan oluştuğu göze çarpmaktadır

- **Örneğin Dersler Şöyle Gruplaşmaktadır:**
- **Genel Kültür Dersleri;** Türkçe, Yabancı Dil, Araştırma Teknikleri, Tarih v.b dersler.
- **Alan Bilgisi Dersleri;** Fizyoloji, Anatomi, Spor Psikolojisi, Spor Sosyolojisi, Antrenman Bilgisi, Spor Yönetimi, Beden Eğitimi ve Spora Giriş, Spor Fizyolojisi, Biyomekanik, Kinesiyoloji, gibi **Kuramsal boyuttaki dersler ile; Beceri Alanını Oluşturan;** Atletizm, Basketbol, Futbol, Hentbol, Jimnastik, Yüzme, Voleybol ve diğer spor dallarını kapsayan (zorunlu ve seçmeli kapsamındaki) derslerdir (teorik ve uygulamalı olarak)
- **Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri ise;** Öğretim Yöntemleri, Program Geliştirme, Sınıf Yönetimi, Gelişim ve Öğrenme, Okul Deneyimi Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Rehberlik, Materyal Geliştirme ve Öğretmenlik Uygulaması gibi Pedagojik Formasyon derslerinden oluşur.

Değişik Yıllardan Seçilmiş Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Öğretim Kurumlarındaki Ders Alanları ve Ağırlıkları;

<u>Kurumlar</u>	<u>Genel Kültür</u>		<u>Öğret.Meslek Bil.</u>		<u>Alan Bilgisi</u>		<u>Toplam</u>
	<u>Saat</u>	<u>%</u>	<u>Saat</u>	<u>%</u>	<u>Saat</u>	<u>%</u>	<u>Saat</u>
Gazi Eğitim (1941-42)	952	33	560	20	1344	47	2856
Gazi Eğitim (1967-68)	532	20	392	14	1764	66	2688
GSA (1974-75 Yönetim)	616	21.3	294	10.1	1988	68.6	2898
GSA (1974-75 Spor Bil.)	602	19.6	280	10.2	2184	71.2	3066
Y.Öğrt.Okulu (1981-82)	420	13.6	364	11.7	2310	74.4	3094
ODTÜ (1983-84)	532	18.4	350	12	2016	69.6	2898
Marmara Üniv(1983-84)	896	25.7	336	9.6	2254	64.7	3486
Gazi Üniv.(1983-84)	784	22.3	336	9.6	2394	68.1	3514
Selçuk Üniv.(1987-88)	784	23.9	336	10.3	2156	65.8	3276
Hacettepe Üniv(1997-98)	392	11.9	896	27.1	2142	64.8	3304
C.Bayar.Üniv.(1997-98)	448	16	756	27	1596	57	2800
Gazi Üniv.(1997-98)	294	11	756	28.3	1624	60.7	2674
ODTÜ (1997-98)	602	26.7	322	14.3	1064	59	2254
Mersin Üniv.(1997-98)	686	22.9	742	15.4	1648	61.7	1996
MEB-YÖK (1997-98)	308	16	462	19.5	1596	67.5	2366
YÖK (1998-99)	294	11.4	672	26.1	1610	62.7	2576

Tablodan da izleneceği üzere;

- 1941 yılından günümüze kadar incelenen beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların programlarında yer alan Genel Kültür derslerinin 294 (Gazi-1997, YÖK-1998) ile 952 (Gazi-1941),
- Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin 294 (GSA-Yönetim-1974) ile 896 (Hacettepe-1997),
- Alan Bilgisi derslerinin ise 1344 (Gazi-1941) ile 2394 (Gazi-1983) saat olarak deđiştđđ görölmektedir.
- Ayrıca tabloda yer alan bulgulara göre, kurumlar ve yıllara ilişkin olarak toplam ders saatlerinde de önemli farklılıkların olduğu söylenebilir.
- Bu durum yıllara ilişkin farklı farklı gereksinimlerden kaynaklanabileceği düşünölebilir.
- YÖK programının diğer programlarla karşılaştırıldığında ise, Genel Kültür derslerinin diğer programlara göre düşük, diğer derslerin ise ortalama düzeyde olduğu söylenebilir.

**DÜNYADA BEDEN
EĞİTİMİ
ÖĞRETMENİNİN
YETİŞTİRİLMESİNE
İLİŞKİN BAZI BİLGİLER**

Dünyada Spor Alanında Eleman Yetiştiren Kurumlar Değişik İsimler Altında Faaliyetlerini Sürdürmektedir;

- **BEDEN EğİTİMİ VE SPOR**
- **SPOR BİLİMLERİ**
- **REKREASYON**
- **SPOR VE EGZERSİZ**
- **KİNESİYOLOJİ**
- **İNSAN HAREKET BİLİMLERİ**
- **REKREASYON YÖNETİMİ**
- **BEDEN EğİTİMİ**
- **EGZERSİZ VE SPOR BİLİMLERİ**
- **BEDEN EğİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ**
- **SAğLIK, BEDEN EğİTİMİ VE REKREASYON**

Gelişmiş Bazı Ülkelerde Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi Oldukça Kapsamlı Görülmektedir.

- ALMANYADA BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ İKİ TÜRLÜ YETİŞTİRİLMEKTEDİR
- 1.LİSE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE 8 YARIYILLIK SPORUN PRATIĞI VE TEORİĞİNİN ÖĞRETİLDİĞİ DİPLOMALI SPOR ÖĞRETMENLERİ
- 2.LİSE ÖĞRENİMİ ÜZERİNE 8 YARIYILLIK OKULLAR BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİDİR.
- ÖĞRETMEN OLABİLMEK İÇİN BEDEN EĞİTİMİ BRANŞININ YANINDA MUTLAKA BİR BRANŞ EĞİTİMİ DE ZORUNLUDUR.
- AYRICA, LİSE EĞİTİMİNDEN SONRA SPOR BİLİMLERİNDE DERİNLEMESİNE BİR EĞİTİM GÖREREK SONRASINDA BU ALANDA AKADEMİK KARIYER YAPMAK AMAÇLANMIŞTIR.

ALMANYADA ÜNİVERSİTELERDE GERÇEKLEŞTİRİLEN SPOR EĞİTİMİ

- Üniversitelerde spor eğitimi görmek isteyen kişiler aynı ülkemizde olduğu gibi yetenek sınavına girmek zorundadır.
- Almanya'da sporla (beden eğitimi öğretmenliği) ilgili iki farklı eğitim eğitimi yapma olanağı bulunmaktadır.
- 1.Diplom Wisseschft; Spor biliminde diploma eğitimi
- 2.Lehramtsstudium; Öğretmenlik eğitimi

Spor Bilimlerinde Diploma Eğitimi;

- Bu eğitim üniversite bünyesinde bulunan Spor Yüksekokulları tarafından verilmektedir. Almanya'da sayıları 11 tanedir. En büyükleri ve dünyaca tanınanı “Köln Spor Yüksekokulu” dur.
- Köln Spor Yüksekokulunda Eğitim TEMEL VE ESAS EĞİTİM olmak üzere iki aşamada yapılmaktadır. İlk iki yıl (4 sömestre) Temel, son iki yıl (4 sömestre) Esas eğitim yapılmaktadır.
- Her iki aşamada da görülen dersler 4 anabilim dalından oluşan bilim dallarında yapılır;
Bunlar;
 - **1.Spor Sağlık (tıbbi bilimler) Bilimleri Anabilim Dalı**
 - **2.Spor Sosyal Bilimleri Anabilim Dalı**
 - **3.Didaktik Metodik Anabilim Dalı**
 - **4.Spor Eğitimi Öğretimi**
- Diploma eğitimi 8 yarıyıl yani 4 yıl süren eğitim sonunda Spor bilimleri ile ilgili herhangi bir anabilim dalında diploma çalışması yapılmaktadır. Buradan mezun olanların çalışma alanları şöyledir;
 - **Spor Federasyonlarında, Spor Kulüplerinde, Rehabilitasyon Merkezlerinde, Spor ve Sağlık Merkezlerinde,**
 - **Turizm Alanlarında, Spor Yöneticisi olarak, Üniversitelerde Öğretim Elemanı olarak, Üniversitelerde Akademik çalışma yaparak**

Öğretmenlik Eğitimi

- Spor eğitimi ile ilgili olan eğitim yolu Almanya'da var olan temel ve orta dereceli okullarda beden eğitimi ve spor eğitimini uygulatacak olan öğretmenlerin yetiştirilmesiyle ilgili eğitim yoludur.
- Almanya'da ilk, orta ve özel eğitime muhtaç çocukların beden eğitimi ve spor derslerini yürütecek olan öğretmenlerin eğitimi ve eğitim programları; çalışılacak alanlara göre farklılık gösterir.
- Temel eğitimde (ilkokulda) çalışmayı amaçlayan öğretmen, bu eğitim kurumunda eğitim gören çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal, duygusal ve tüm gelişimlerinin olumlu yönde geliştirebilecek bir eğitim programından geçerler ki çalışma dönemlerinde karşılaşılabilecekleri her türlü pedagojik problemi çözebilecek nitelikte yetişirler
- Yine aynı durumdaki Liselerde çalışacak (Gymnasium) öğretmenler içinde geçerlidir.

DÜNYADA BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN YETİŞTİRİLMESİ

- **Dünyada geçmişten günümüze öğretmenlerin beden eğitimine özgü nitelikleri kazanabilmeleri için çeşitli KURS ve OKULLAR** açılmıştır.
- **Günümüzde ise beden eğitimi öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumlarının süresi 3 ile 5 yıl arasında değişmektedir.**
- **Dünyada içerik kategorilerine ilişkin ders gruplaşması ise şöyle belirlenmiştir;**
- **Psiko motor (Beceri)Alana Yönelik Dersler;** Koşma, Fırlatma, Atma gibi temel hareket becerisi içeren dersler, Bireysel ve Takım Sporları, Su Sporları, Doğa Sporları, Dans ve Ritmik Etkinlikler ve Egzersiz içeren dersler.
- **Pedagoji (Eğitbilim) Alanına Yönelik Dersler;** Öğretim Planı Hazırlama, Uygulama ve Değerlendirme, Öğrenme Çevresi ile Ortamını Düzenleme ve Yönetme, Ölçme ve Değerlendirme ve Özel Eğitime ilişkin dersler.
- **Fen, Hareket ve Sağlık Grubu Dersler;** Fizik, Kimya, Biyoloji, Anatomi, Fizyoloji, Beslenme, Masaj, Antrenman Bilimi, Beceri Öğrenimi gibi dersler.
- **Sosyal ve İnsan Bilimlerine Yönelik Ders Grupları;** Sosyoloji, Tarih, Felsefe, Psikoloji, Yönetim Bilimi, Spor Yönetimi, Rekreasyon gibi dersler.
- **Bilimsel Yöntem;** İstatistik, Bilimsel Araştırma Yöntemleri gibi dersler.

Dünyada Bazı Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Programların Karşılaştırılması; Hungarian University of Physical Education, Macaristan

<u>Dersler</u>	<u>Kredisi</u>
<u>1.Yıl</u>	
Felsefe	2
Beden Eğitimi ve Sp.Tar.	3
Yabancı Dil	4
Biyomekanik	3
Anatomi	4, 2
Aydınlatıcı Bilgi	1, 2
Atletizm	2, 2
Jimnastik	2, 2
Kondisyon	2, 2
Yüzme	2, 2
Top Oyunları	4, 6
<u>2.Yıl</u>	
Felsefe	2
Beden Eğitimi ve Sp.Tar.	3
Yabancı Dil	4
Biyokimya	3
Fizyoloji	4, 4
Genel Psikoloji	3
Pedagojiye Giriş	2, 2
Atletizm	2, 2
Jimnastik	2, 2
Kondisyon	2, 2
Mücadele Sporları(seçmeli)	2
Yüzme	2, 2
Top Oyunları	4, 6

<u>Dersler</u>	<u>Kredisi</u>
<u>3.Yıl</u>	
Sosyal Bilimler (seçmeli)	4, 2
Engelliler için BES	2, 2
Gelişim Psikolojisi	2
Eğitim Psikolojisi	2
Spor Psikolojisi	2
Didaktik	3
Spor Pedagojisi	2
Beden Eğitiminde İletişim	1
Araştırma Teknikleri	2
Beden Eğitimi Kuramı	3
Beceri Öğrenimi Kuramı	2
Antrenörlük Kuramı	2
Yönetim	2
Öğretmenlik Uygulaması	3
Atletizm	2
Jimnastik	4, 4
Mücadele Sporları(seçmeli)	2, 2
Top Oyunları	4, 4
<u>4.Yıl</u>	
Sosyal Bilimler (seçmeli)	2, 2
Sağlık Bilimi	3, 3
Eğitim Kuramı	3
Seçmeli Pedagoji	2
Antrenörlük Kuramı	2
Öğretmenlik Uygulaması	8, 8
Jimnastik	4, 4

(Hungarian University of Physical Education)

Macaristan Programdaki Bazı Seçmeli Derslerin Açılımı;

- 3 ve 4 Sınıflarda görülen SOSYAL BİLİMLER Dersinin içeriğinde ;
- Spor Felsefesi, Estetik, Spor Estetiği, Spor Sosyolojisi, Anayasa ve Spor Hukuku, Eski Çağ Spor Tarihi,
- Çağdaş Olimpiyatlar, politika Bilimi, Post Modern Dans, Post Modern Felsefe Kuramı yer almaktadır.
- Programın tüm yarıyıllarında Görülen CİMNASTİK DERSİNİN içeriğinde;
Halk Dansları, Okul Öncesi için BE, İlkokullar için BE, Aerobik yer almaktadır.
- 2 ve 3 sınıflarda görülen MÜCADELE SPORLARI Dersinin içeriğinde;
Vücut Geliştirme, Halter, Judo, Karate, Güreş, Eskrim yer almaktadır.
- 1, 2ve 3. Sınıflarda okutulan TOP OYUNLARI dersinin içeriğinde ise; Futbol, Hentbol, Voleybol, Basketbol, Tenis, Masa Tenisi, Badminton, Squash yer almaktadır.

Colorado State University Exercise and Sport Science-Teacher Education,A.B.D.

• Dersler

• Birinci Yıl

• İnsan ve Diğer Hayvanlar	3
• Kompozisyon	3
• Genel Psikoloji	3
• Genel Sosyoloji	3
• Oyun ve ritmik etkinlikler	2
• Fizksel etkinliklerin temelleri	2
• Sağlık ve Geliştirme	3
• Sosyal Bilimler (seçmeli)	3
• Mantık ve Eleştirel Düşünme (seçmeli)	3
• Uygulamalı Dallar (4 Bir. 4 Takım sporları)	

• İkinci Yıl

• İnsan Anatomisi ve Fizyolojisinin Temelleri	4
• İnsan anatomisi	5
• Eğitime giriş	2
• Beceri Öğrenimi	3
• İlk yardım	2
• BE İlkeleri ve Tarihi	2
• Antrenman Yöntemleri	2
• Öğretim teknikleri basketbol bahar dönemi	1
• Öğretim teknikleri voleybol bahar dönemi	1
• Bireysel ve Toplumsal Gelişim	3
• Fizyoloji Laboratuvarı	2
• Konuşma ve tartışma	3
• İnsan Bilimleri (seçmeli)	3

Kredi

• Üçüncü Yıl

• Eğitim Psikolojisi	3
• Sınıf okuma becerilerinin öğretimi	2
• İnsan ilişkileri	3
• Uygulama	1
• Kinesiyoloji	3
• Öğreti teknikleri futbol güz dönemi	1
• Öğretim teknikleri açık alan güz dönemi	1
• Öğretim teknikleri bireysel	1
• Öğretim teknikleri bireysel	1
• Öğretim teknikleri bireysel	1
• Öğretim teknikleri takım	1
• Kapalı alanda çalışma yöntemleri	3
• Program yönetimi	2
• Engelliler için beden eğitimi	3
• Psikoloji ve spor	3

• Dördüncü Yıl

• Öğretimin değerlendirilmesi (Bahar)	4
• Mikro öğretim Lab. (Bahar)	1
• İlköğretimde beden eğitimi (güz)	3
• Ortaöğretimde beden eğitimi (bahar)	4
• İlk ve Ortaöğretimde beden eğitimi öğretimi	15
• İlk ve ortaöğretimde uygulama (güz)	2
• Mesleki ilişkiler semineri (güz)	1
• Sağlık eğitimi yöntemleri (güz)	3
• Egzersiz fizyolojisi (bahar)	3
• Seminer (güz)	1

Kredi

University of Lausanne, Physical Education Teacher Training Center İsviçre

• Birinci Yıl (Haftada 30 Saat)

- İlköğretimde BE öğretim yöntemleri
- Ortaöğretimde BE öğretim yöntemleri I
- Oyun öğretimi
- Anatomi
- Fizyoloji
- Biyomekanik
- Antrenman kuramı
- Hareket bilimi
- Eğitim psikolojisi
- Yöntem
- Görsel ve işitsel medya
- Aletli Jimnastik
- Atletizm
- Hareket eğitimi
- Yüzme
- Basketbol
- Futbol
- Hentbol
- Buz hokeyi
- Voleybol
- Güç geliştirme
- Buz pateni kayak

• İkinci Yıl (Haftada 15 saat)

- Ortaöğretimde BE öğretim yöntemleri II
- Anatomi
- Fizyoloji
- Eğitim psikolojisi
- Beden eğitimi kuramı
- Yöntem
- Tez semineri
- Aletli Jimnastik
- Atletizm
- Hareket eğitimi
- Yüzme
- Terapi cimnastiği
- İlk yardım
- Çoklu spor kampı
- Buz pateni

• Üçüncü Yıl (Her hafta 5 saat)

- Ortaöğretimde BE öğretim yöntemleri III
- Okul oyunları

University of Leipzig, Faculty of Sport Sciences, Almanya

• Birinci Yıl-Haftada 11 saat

- Anatomi
- Fizyoloji
- Spor Pedagojisi
- Spor Psikolojisi
- Spor Tarihi
- Jimnastik/Dans
- Yüzme
- Hentbol/Futbol
- Eğitsel Oyunlar
- Kayak

• İkinci Yıl-Haftada 9 saat

- Spor Biyomekaniği
- Beceri öğrenimi
- Spor sosyolojisi ya da Felsefesi
- Tenis ya da Masa Tenisi
- Tenis ya da Badminton
- Atletizm
- Aletli Jimnastik
- Turizm
- Kano, Kürek
- Yelken
- Yönetim Bilimine Giriş

• Üçüncü Yıl-Haftada 9 saat

- Spor Fizyolojisi
- Antrenman kuramı
- Spor Pedagojisi
- Spor Psikolojisi
- Atletizm
- Aletli Jimnastik
- Seçmeli spor dalı- bireysel
- Voleybol ya da Basketbol

• Dördüncü Yıl-Haftada 8 saat

- Spor Hekimliği
- Judo ya da Güreş
- Seçmeli spor dalı- bireysel
- Seçmeli spor dalı- takım
- Spor ve Okul

• Beşinci Yıl-Haftada 7 saat

- Seçmeli spor dalı- takım
- Uygulama (Öğretmenlik)

Avrupa Birliği Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Taslak Programı

• Birinci Yıl-haftada 27 saat

- Didaktiğe giriş
- İlkokul didaktiği ve uygulaması
- Yaz kampı
- Temel doğa bilimleri
- Fizyoloji
- Pedagoji
- Psikoloji
- Beceri öğrenimi I
- Jimnastik ve Dans
- Atletizm
- Aletli Jimnastik
- Yüzme
- Kayak
- Buz Pateni
- Hentbol
- Voleybol

• İkinci Yıl-haftada 21 saat

- İlkokul didaktiği ve uygulaması
- Ortaokul didaktiği ve uygulaması I
- Beceri öğrenimi II
- Biyomekanik
- Spor Biyolojisi
- Spor ve Toplum
- Bilimsel Seminer
- Jimnastik ve Dans
- Atletizm
- Aletli Jimnastik
- Futbol
- Basketbol

• Üçüncü Yıl-haftada 16 saat

- Ortaokul didaktiği ve uygulaması II
- Lise Didaktiği
- Meslek Lisesi Didaktiği
- Zorunlu dersler
- Seçmeli dersler
- Jimnastik ve Dans
- Atletizm
- Aletli Jimnastik
- Yüzme
- Kayak
- Buz Pateni
- Hentbol
- Voleybol
- Futbol
- Basketbol
- Tenis

• Orientiring

• Dördüncü Yıl-haftada 13 saat

- Zorunlu dersler
- Seçmeli Dersler
- Jimnastik ve Dans
- Atletizm
- Aletli Jimnastik
- Yüzme
- Kayak
- Buz Pateni
- Hentbol
- Voleybol
- Futbol
- Basketbol
- Tenis
- Orientiring

Avrupa Birliği Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğine Yönelik Taslak Programda Yer Alan Zorunlu ve Seçmeli Dersler

- 3 ve 4 Sınıfta yer alan ZORUNLU VE SEÇMELİ DERSLER şöyle belirlenmiştir;
- ZORUNLU DERSLER;
- Antrenman kavramı, Spor Hekimliği, Bilimsel Seminer,
- SEÇMELİ DERSLER;
- Spor Fizyolojisi, Beslenme Fizyolojisi, Spor Biyomekaniği, Hareket Terapisi, Beceri Öğrenimi, Spor Pedagojisi, Spor Psikolojisi, Liderlik ve Organizasyon,
- Ayrıca; Birinci Yılın sonunda sınav, İkinci Yılın sonunda sınav ve bilimsel sunum, Dördüncü Yılın sonunda genel sınav ve tez sunumu yapılır.

Türkiye’de YÖK Tarafından Hazırlanmış Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni Yetiştirmeye Yönelik Program

<u>Birinci Yıl</u>	<u>Saat</u>
• BES’e giriş	3
• Sağlık bilgisi	3
• Türkçe –yazılı anlatım –sözlü anlatım	2, 2
• Öğretmenlik mesleğine giriş	3
• İnsan anatomisi ve kinesiyojoloji	4
• Genel jimnastik	5
• Yabancı dil	2, 2
• Yaşam boyu spor	4
• Atletizm I	5
• Okul deneyimi I	5
• Ritim eğitimi ve dans	5
• Bireysel sporlar	5
• <u>İkinci Yıl</u>	
• Spor fizyolojisi	5
• İnkilap tarihi	2, 2
• Yabancı dil	2, 2
• Gelişim ve öğrenme	3
• Takım sporları	5, 5
• Sporcu beslenmesi	3
• Artistik jimnastik	5
• Atletizm II	5
• Antrenman bilgisi	3
• Öğretimi planlama ve değerlendirme	5
• Bilgisayar	4
• Spor sakatlıklarından korunma ve reh.	3
• İlk yardım	4

<u>Üçüncü Yıl</u>	<u>Saat</u>
• Psiko motor gelişim	3
• Bireysel sporlar	5
• Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme	4
• Fiziksel uygunluk	4
• Eğitsel oyunlar	4
• Yabancı dil	2, 2
• Sporda beceri öğrenimi	3
• İstatistik ve araştırma teknikleri	3
• Özel öğretim yöntemleri I	4
• Engelliler için beden eğitimi ve spor	3
• Spor psikolojisi	3
• Sınıf yönetimi	4
• <u>Dördüncü Yıl</u>	
• Rekreasyon	3
• Özel öğretim yöntemleri	4
• Spor biyomekaniği	3
• Okul deneyimi II	5
• Beden Eğitimi ve Sporda yönetim ve org.	3
• Rehberlik	3
• Öğretmenlik uygulaması	8

Dünyada beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların programlarının beceri, eğitim, fen sağlık ve hareket, insan ve sosyal bilimler ile bilimsel yöntem boyutu ağırlıkları

Konu/program	Beceri		Pedagoji		Fen-Hareket ve sağlık Bil.		Sosyal ve insan bilimleri		Bilimsel yöntem		Toplam	
	Saat	%	Saat	%	Saat	%	Saat	%	Saat	%	Saat	%
Lizbon	403	16	299	11.8	1027	40.3	663	26.3	130	5.2	2522	100
Luziana	932	62.7	222	14.9	210	14.1	108	7.3	14	1	1486	100
Essen	512	50	192	18.8	160	15.6	160	15.6	0	0	1024	100
Leipzig	795	60.2	105	8	240	18.2	180	13.6	0	0	1320	100
Jyvaskyla	675	23.2	949	35.5	581	19.9	450	15.4	262	9	2917	100
Prague	1150	36	374	11.7	758	23.8	880	27.6	28	0.9	3190	100
Macaristan	1036	42.8	406	16.8	420	17.3	770	31.8	28	0.2	2660	100
Türkiye	630	23.7	854	32.1	560	21	574	21.6	3	0.2	2660	100
Zürich	1042	46.7	371	16.6	535	24	174	7.8	110	4.9	2232	100

Programlar Karşılaştırıldığında;

- Programlardan **LEİPZİG** 5 yıl, **LUZİANA** 3 yıl sürelidir. **Diğer programların süresi 4 yıldır.**
- Programlar karşılaştırıldığında, en fazla **DERS SAATİNE** sahip programın 3190 saat ile **PRAGUE** olduğu görülmektedir. En az ders saati ise 1024 ile **ESSEN** dir.
- Pedagoji boyutunda en yüksek ders saati 854 ders saati ile **TÜRKİYE** 'de, en düşük ders saati ise, 105 saat ile **LEİPZİG** dir
- **Tablonun bütününe konu alanları açısından bakıldığında ise derslerin ağırlıkları ortalamaya göre sırası ile;**
- Beceri, Fen-Hareket ve Sağlık, Sosyal ve İnsan, Pedagoji ve Bilimsel Yöntemdir.
- Programlar arasındaki farklılıklar dikkate alındığında bu ortalamanın bir çoğu ile benzemediği söylenebilir.

Programların Karşılaştırılması ile Elde Edilen Sonuç;

- Sonuçta dünyanın neresinde olursa olsun yetiştirilecek olan beden eğitimi öğretmenlerinin kazanmaları gereken nitelikler hizmet sunacakları kitlenin ulaşması gereken hedeflerle tutarlı olmalıdır.
- Bu tutarlılık düzenlenecek öğretim öğrenme etkinliklerinin düzenli olması ve öğrencilerin nesnel değerlendirilmesini sağlayacaktır.
- Bu Açıdan beden eğitimi öğretmeni yetiştirme programları; tarihsel birikim üzerine kurulmalı, ülkeler arası işbirliği içerisinde geliştirilip uygulanmalı ve İŞ ALANINDA SÜREKLİ İLETİŞİM İLKE EDİNİLMELİDİR.

Bazı Tür ki Cumhuriyetlerle Çevre Ülkelerde Uygulanan Beden Eğitimi Öğretmenliği Programlarının Analizi

Yüksekokullar	Dönemler	Toplam Ders Saatleri	Ders Çeşidi	Alan Bilgisi		Öğretmenlik Meslek Bilgisi		Genel Kültür Dersleri	
				Saat	%	Saat	%	Saat	%
Dev.Bed.Ter.Ens.BESB AZERBAYCAN	1990 1994	2974	31	2000	67.2	200	6.7	774	26.0
Moskova Dev.Spor Ak. BESÖ-RUSYA FED.	1992 1996	6564	46	3942	60.0	848	12.9	1774	27.0
Samara Dv.Ped.Ens.BE RUSYA FED.	1994 1998	4792	40	3540	73.9	570	11.9	682	14.2
Musul Ün.Bed.Eğ.Fak BEB. IRAK	1985 1989	1778	34	1260	70.9	266	15.0	252	14.1
Abhazya Dev.Ün.BE ve Ant.Prog.GÜRCİSTAN	1994 1998	1149	28	931	81.0	84	7.3	134	11.7
Devlet BES.Ak.BESÖ. GÜRCİSTAN (Tiflis)	1994 1998	2974	34	1874	63.0	306	10.2	794	26.7
Karakanda,Buketov Dev.Ü.BESÖ KAZAKİSTAN	1993 1997	4776	47	3122	65.4	802	16.7	852	17.8
Jansugirov.Dev.Ü.BEÖ KAZAKİSTAN	1994 1998	5751	45	3341	58.1	1110	19.3	1300	22.6
Dev.Pedag.Ü.BE.Fak DAĞISTAN	1994 1998	3698	58	2076	56.2	602	16.2	1020	27.6

Türkiye’de Uygulanan Beden Eğitimi Öğretmenliği Programının Analizi

Türkiye’de Beden Eğitimi Öğret. Veren Yüksek Öğr. Kurumlarının Ortak Programı	<u>Dönemler</u>	<u>Toplam Ders Saatleri</u>	<u>Ders Çeşidi</u>	<u>Alan Bilgisi Dersleri</u>		<u>Öğretmenlik Meslek Bilgisi</u>		<u>Genel Kültür Dersleri</u>	
				Saat	%	Saat	%	Saat	%
	1996 2000	4032	40	2660	66.0	1008	25.0	364	9.0

Sonuç Olarak;

- Türkiye'nin yakın ve uzak çevresini oluşturan 10 ülkedeki 10 beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitimi veren yüksekokulun ağırlıklı olarak beden eğitimi öğretmeni yetiştiren programlarında yer alan derslerin önemli ölçüde benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.
- Ancak program içerik kategorilerine göre değerlendirildiğinde bazı farklılıklar ortaya çıkmaktadır.
- **Buna göre, incelenen yüksekokulların programlarında yer alan ; ALAN BİLGİSİ dersleri %56.2 ile %81.0 arasında değişirken,**
- **Öğretmenlik Meslek Bilgisi dersleri; %6.7 ile %19.3 arasında**
- **Genel Kültür kapsamındaki dersleri ise; %11.7 ile %27.6 arasında değişiklik göstermektedir.**
- Türkiye incelendiğinde ise; Çevre ülkelerin önemli bir kısmı ile sadece alan bilgisi dersleri bakımından benzeştiği, Öğretmenlik ve Genel Kültür derslerine ayrılan süreler bakımından ise farklılıkların olduğu belirlenmiştir.
- **Bu sonuca göre, Türkiye'nin öğretmenlik Meslek Bilgisi eğitimini daha fazla önemseydiği söylenebilir.**

BAŞARILAR DİLERİM

DOÇ.DR.HAKAN SUNAY